

Základní škola a Mateřská škola, Šumná, okres Znojmo

Školní preventivní strategie

1. Současný stav problematiky

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, který je jednou ročně vyhodnocován, sleduje se jeho účinnost, průběh a měří se efektivita jednotlivých aktivit.

Nárůst sociálně patologických jevů s v populaci dětí a mládeže stává celospolečenským problémem. Děti jsou nejohroženější skupinou. Je nutné zahájit primární prevenci už v době školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit.

Hlavní aktivity

- a) odpovědnost za systematické vzdělávání ped. prac. v metodikách prev. výchovy, v technikách ped. prev. práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací
- b) systémové zavádění etické a právní výchovy, vých. ke zdravému životnímu stylu, oblastí preventivní výchovy do výuky
- c) uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí, zaměřených na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování
- d) vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí
- e) spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- f) průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí
- g) diferencované uplatňování preventivních programů
- h) poskytování poradenských služeb

Stav školy z hlediska patologických jevů, její zaměření

Vztah učitel - žák

Budujeme vzájemnou důvěru. Žák ví, že se na učitele může obrátit a bude jeho názor respektován. Učitel se o žáka zajímá, podněcuje dialog. Buduje vztah s rodinou, se kterou je v kontaktu při řešení problému. Spolupráce všech pracovníků školy je nezbytná.

Skupinová práce

Žáci spolupracují ve dvojicích, ve skupinách, napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu, odpovědnost žáka za řešení konfliktu. Žák se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodně reagovat na vlastní kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě domluvených pravidel.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci seznámí s aktuálními problémy. Umožňuje intenzivní spolupráci napříč třídami a ročníky. Žáci se navzájem poznávají, přínosná je spolupráce starších s mladšími. To je podstatný prvek prevence šikany mezi věkově odlišnými skupinami. Realizace formou Dne proti drogám dle ročního plánu školy.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka, je podporován jeho talent a zájem. Žák si musí věřit a mít pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče mohou navštívit výuku a lépe pochopit potřeby svých dětí ve vztahu ke škole. Další informace jsou prostřednictvím třídních schůzek, sdělení třídního učitele nebo ředitele školy. Takový manuál dostali rodiče k prevenci např. šikany. Pokud rodiče projeví zájem, nabídneme besedu s odborníkem, popř. připravíme anketu.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o problémech, spolupracuje s PPP nebo dalšími institucemi, které problém spíše odhalí.

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy nebo na akcích školy je klasifikováno jako velmi hrubý přestupek, z kterého jsou vyvozovány nejpřísnější sankce. Při zjištění dalších patologických jevů jsou navržena cílová řešení. Selže - li prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením :

1. individuální pohovor se žákem

2. jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení PČR

Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na nástěnkách, telefonní čísla u schránky důvěry, komplexní informace na webových stránkách školy. Rodiče budou informováni zvláštními písemnými materiály, jejichž příjem stvrdí podpisem.

2. Personální zajištění

Výchovný poradce

Zaměřuje se na problémové žáky, komunikuje s vedením školy a s učiteli. Učitelé informují VP o případech výskytu ve svých třídách, signálech o potížích, nálezech podezřelého materiálu. VP navrhuje postup řešení, vede individuální konzultace s dětmi, komunikuje s rodiči, institucemi, zveřejňuje kontakty, telefonní čísla, informace k problematice.

Metodik prevence

Spoluvytváří minimální preventivní program a podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli, v případě vzniklého problému dává podněty k jeho řešení. Spolupracuje s institucemi, koordinuje předávání informací, dokumentuje průběh preventivní práce ve škole. Hodnotí realizaci MPP.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností. Průběžně diagnostikují žáky a kolektivy, na pedagogických radách hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy. Třídní učitelé jsou v kontaktu s rodiči.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence, sleduje problémy v kontextu celé školy, dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. V případě potřeby svolává výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

Názory dětí

Ke zjištění aktuálního stavu je možné pořádat nejrůznější dotazníkové akce, podnětů ze schránky důvěry, práce třídních učitelů, připomínky dětského parlamentu apod.

3. Potřebnost projektu

Škola nepřejímá odpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu, jen rodičům pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině. V prevenci spolupracují všechny složky a škola usiluje o jejich integraci.

Za problémy v oblasti primární prevence jsou považovány :

- nechuť pedagogů k činnostem, které nepřinášejí okamžitý efekt
- nedostatečné využití stávající legislativy
- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a kouřením v rodině a na veřejnosti
- vysoká tolerance společnosti k legálním drogám
- mobily, Internet
- liberalizace drog
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- podceňování primární prevence
- nemožnost postihu mimo vyučování
- absence právního vědomí - neodbornost
- nedostatečné pravomoci

4. Cíle projektu

- a) dlouhodobé (sociální kompetence, zdravý životní styl, finanční zdroje, informační systém)
- b) střednědobé (získávání grantů, školení v oblasti PPP, zapojování rodin

Cílem je pak dítě zodpovědné za své vlastní chování, posílené duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům, schopné činit vlastní rozhodnutí, týmově spolupracovat, rozeznat dobré a špatné, poř. nalézt vhodné řešení. Mělo by mít jednoznačně negativní názor na návykové látky.

Prevenci zaměřujeme zejména na :

- násilí a šikanu
- záškoláctví
- kriminalitu, delikvenci, vandalismus, násilí
- ohrožení mravnosti
- xenofobii, rasismus, intoleranci, antisemitismus
- návykové látky
- netolismus, gambling
- divácké násilí
- sexuální zneužívání, týrání
- sekty

5. Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na žáky ZŠ všech ročníků.

U pedagogů na celý tým. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány především na metodika prevence, výchovného poradce.

Do systému informování jsou zapojeni rodiče, intenzivní pozornost je věnována rodičům dětí, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, agrese apod.

6. Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence jsou

- zvyšování sociální kompetence, rozvíjení sociálních dovedností, odpovědnosti za vlastní chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností, schopností řešit problémy, konflikty, adekvátně reagovat na kritiku, neúspěch a stres
- vytváření pozitivního sociálního klimatu, pocitu důvěry bez strachu a nejistoty
- formování kladných postojů ke společensky přijatelným hodnotám, pěstování právního vědomí

Klíčové oblasti jsou

- oblast přírodovědná
- zdravý životní styl
- oblast společenskovední
- oblast rodinné a občanské výchovy
- oblast sociálně právní

Preventivní témata budou nejčastěji frekventována v těchto předmětech: Rv, Ov, Pp, PŘ, VI, Čj, Prv, Vv, Tv, Ch,

7. Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- dokáže pojmenovat zdravotní rizika spojená s užitím drog, alkoholu a kouřením
- umí odmítat návykové látky
- zná výhody zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- má vědomosti o zdravém životním stylu
- má právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

2. – 5. ročník

- mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- mají osvojený zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní rizika návykových látek
- znají zákony o kouření, alkoholu a drogách
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- rozpoznají projevy lidské neshovinnosti
- ví na koho se obrátit v případě, že je někdo poškozující
- vědí, že každé takovéto jednání je protiprávní

- umějí odmítat návykové látky

6. - 9. ročník

- znají význam harmonických lidských vztahů
- respektují odlišný názor, jsou tolerantní k menšinám
- uplatňují vhodné metody k řešení konfliktů mezi spolužáky
- umějí komunikovat a chovat se v různých životních situacích
- spolupracují ve skupinách
- znají dokumenty o lidských právech a právech dětí
- uvědomují si protiprávní jednání a právní odpovědnost
- umí vysvětlit své konkrétní postoje
- uplatňuje zdravý životní styl
- umí diskutovat, orientuje se v právní problematice
- ví kde hledat odbornou pomoc
- správně se rozhodne v krizové situaci
- dokáže komunikovat se specializovanými službami
- odmítá brutalitu zprostředkovanou médii

8. Metody a formy

- výchova k odpovědnosti za zdraví své, vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
 - zvyšování právního povědomí, spolupráce s Policií
 - budování příznivého třídního klimatu
 - volba školního parlamentu
 - návštěva nejrůznějších společných akcí (divadla, kina, výstav)
 - účast v olympiádách a soutěžích
 - nábor do kroužků, propagace jejich práce
 - spolupráce s DDM
 - pořádání přednášek a besed ze všech možných oblastí sociálně patologických jevů, sexuální výchovy
 - projektové dny k nejrůznějším příležitostem (vánoce, velikonoce ...)
 - organizování třídních výletů, LVK
 - organizace sportovních dnů, akcí dopravní výchovy
 - zapojení do ekologických aktivit (třídění odpadu, sběr baterií apod.)
- Všechny akce jsou plánovány a specifikovány v ročním plánu školy.

9. Časový harmonogram ve výuce

Ročník	Předmět	Téma	Termín
1.	Prvouka	Na koho se mohu obrátit? Zdraví	listopad únor
2.	Prvouka	Stejná témata	září leden-únor
3.	Prvouka	Kouření a alkoholismus Zdraví	duben

			duben
4.	Vlastivěda Přírodověda	Mezilidské vztahy Zdraví	prosinec duben
5.	Přírodověda	Návykové látky Mám právo...	2. čtvrtletí
6.-7.	Rodinná výchova Občanská výchova	Závislost Kouření a alkohol Vztahy, sexualita Komunikace, vhodné chování Zdravý životní styl Pomoc Posílení osobnosti Právo Osobnost Vztahy, komunikace, sexualita	květen květen duben září červen listopad duben květen červen
8.	Rodinná výchova Občanská výchova	Závislost Kouření a alkohol Drogy Vztahy, sexualita Vhodné chování a komunikace Zdravý životní styl Právo a pomoc Posílení osobnosti Právo Osobnost Vztahy, sexualita Komunikace Rasismus	duben květen březen červen listopad únor, březen leden květen červen
9.	Rodinná výchova Občanská výchova	Drogy a prevence Vztahy, sexualita Vhod. chování a komunikace Zdravý životní styl Právo a pomoc Posílení osobnosti Právo Osobnost	květen leden září květen - červen listopad prosinec květen